

Saksfremlegg

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
	10.03.2026	Formannskapet

Høringssvar - Forslag til ny helseberedskapslov

Kommunedirektørens innstilling

Formannskapet vedtar Hustadvika kommunes høringssvar til forslag til ny helseberedskapslov og oversender dette til Helse- og omsorgsdepartementet.

Sammendrag

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt forslag til ny helseberedskapslov på høring. Høringsfristen er 8. april 2026.

Hustadvika kommune har utarbeidet et høringssvar med innspill til noen av de foreslåtte lovbestemmelsene. Høringssvaret skal behandles og vedtas av formannskapet før innsending.

Saksopplysninger

Departementet har gjort en bred og helhetlig gjennomgang av helseberedskapsloven for å sikre nødvendige hjemler for å håndtere mulige krisesituasjoner. Departementet har i forslaget til ny helseberedskapslov ønsket å utforme et regelverk som kan vare over tid, som kan sikre at befolkningen har tillit til regelverket og myndighetenes bruk av det, og som klart angir hvilke vilkår som må være oppfylt for å kunne anvende lovens ulike bestemmelser. Departementet foreslår derfor at regjeringen må gis nødvendige fullmakter til å kunne håndtere alvorlige kriser raskt, samtidig som Stortinget må kunne ivareta sin lovgiverrolle og kontrollfunksjon på en god måte.

Lovforslaget bygger på gjeldende helseberedskapslov fra 2000, og inneholder både videreføringer og vesentlige endringer. Fullmakthjemlene videreføres, men det tydeliggjøres når disse kan tas i bruk og hva de innebærer. Det foreslås større endringer når det gjelder adgangen til å fravike lov ved forskrift (derogasjon). Adgangen til å fravike lov tydeliggjøres og utvides, samtidig som det foreslås regulering som skal sikre parlamentarisk og demokratisk kontroll ved regjeringens anvendelse av fullmaktsbestemmelsen.

Vurdering

Hustadvika kommune er enig i departementets forslag om å beholde helseberedskapsloven som en egen sektorlov for helse- og omsorgstjenesten og sosialtjenesten. Vi mener også at det er hensiktsmessig å erstatte gjeldende helseberedskapslov med en ny lov, der en samling av forarbeidene til loven er samlet i ett dokument.

Hustadvika kommune mener at forslagene til lovendringer i hovedsak er hensiktsmessige, men gir noen kommentarer til de foreslåtte lovbestemmelsene og høringsnotatet:

- Vi er enige i departementets forslag om å videreføre lovens ordning med en egen bestemmelse som må være oppfylt før lovens fullmaktsbestemmelser kan anvendes. Vi støtter også tydeliggjøringen i loven av at fullmaktsbestemmelsene kan anvendes for å forebygge konsekvensene ved en sannsynlig kommende krise eller katastrofe i fredstid.
- Ettersom anvendelse av fullmaktene kan få stor betydning for virksomheter, pasienter og befolkningen for øvrig, vurderes det riktig at beslutningen om anvendelse av fullmaktsbestemmelsene tas av Kongen i statsråd. Vi mener dette både gjelder ved kriser og katastrofer i fredstid, men også i situasjoner beskrevet som «når krig truer».
- Vi støtter at lovreguleringen av ansvarsprinsippet videreføres, men mener det bør vurderes hvorvidt også samvirkeprinsippet bør lovfestes.
- Vi er enige i at det per nå ikke lovfestes opprettelse av permanente registre over personell som kan mobiliseres eller omdisponeres i en krise, men mener det bør vurderes om plikter for å *kunne* opprette slike registre lovfestes for å tydeliggjøre ansvarsforhold for dette arbeidet.
- Vi støtter forslaget om å endre øvre aldersgrense for hvem som kan pålegges tjenesteplikt fra 65 til 72 år. Vi mener at terskelen for å være unntatt for tjenesteplikt eller beordring bør være høy, og derfor bør avgrenses til personer som har funksjonstap som gjør at de ikke vil kunne utføre tjenester eller arbeid som er til nytte i den aktuelle situasjonen.
- Vi vurderer at det er tilstrekkelig at lovforarbeidene presiserer at derogasjonsforskrifter (forskrifter som fraviker gjeldende lovgivning) bare kan «begrense rettigheter så langt det er forenlig med Grunnloven og menneskerettsloven», uten at dette lovfestes.

Økonomiske konsekvenser

Høringssvaret medfører ingen direkte økonomiske konsekvenser. Bestemmelser i helseberedskapsloven vil derimot kunne ha store økonomiske konsekvenser for kommunen.

Klima og miljøkonsekvenser

Ingen direkte konsekvenser.

Vedlegg:

- 1 Høringssvar - Forslag til ny helseberedskapslov